

DOKUMENTASJON

EGNE INSTALLASJONER I GROTTER OG KRYPT

AF BILLEDKUNSTNER MARIT BENTHE NORHEIM

ALLE BARN HAR EN NATURLIG INTERESSE FOR HULROM OG GROTTEAKTIGE STEDER.

Som barn, laget jeg huler under bord og stoler, hvor jeg lekte med dukker og egen produserte lerfigurer, også i små fjellrevner og hulrom. Og jeg elsket å kjøre i tunneller, dem har vi jo mange av i Norge, hvor jeg er oppvokst.

Jeg har siden oppsøkt alle slags huler, grotter, små lukkede templer, kirker og gravkamre, med hulemalerier, fantastiske skulpturutsmykninger og dryppsten, - i Egypt, Jordan, Zimbabwe, Kina, UK, Spania, Italia og ikke minst India.

Møtet med mange forskjellige kulturers historiefortelling, gjennom fysiske tilstedeværelser og i sluttede verdener, som jo huler og grotter er, satte igang mine egne "verdenshistorier".

Her vil jeg lage en kort presentasjon av de hulrommene og grottene jeg har bearbeidet.

”FEM STADIER”

TUSCANIA, ITALIA, 1984

Dette var en installation i en krypt, - i en gammel herskapsvilla. Jeg brukte den grotteaktige krypten som ramme om 5 kvinnefigurer, i forskjellige stadier og tilstande, fra ung til gammel, hvor veggene og gulvet også ble en slags tegneark. Her kunne jeg lade mellomrommene, med tegn/tegninger som understreket figurenes forhold innbyrdes. – I min egen tolkning og åpen fortelling.

”ANSIKTER”

Disse hodene - eller ansiktene, nesten som gargouls, laget jeg på en reise gjennom Europa. De ble en øyeåpner for meg, i forhold til det å arbeide med personlighet og variasjoner i ansiktsuttrykk.

Tilsammen var de en serie, og nesten perler på en snor, som inn tok små nisjer og mindre rom. På avstand ble de anonyme deler av et hele, men ved nærmere øyesyn, ble de individuelle. Dette har jeg brukt på mange måter siden, både i mine skulpturer og helhetlige installasjoner.

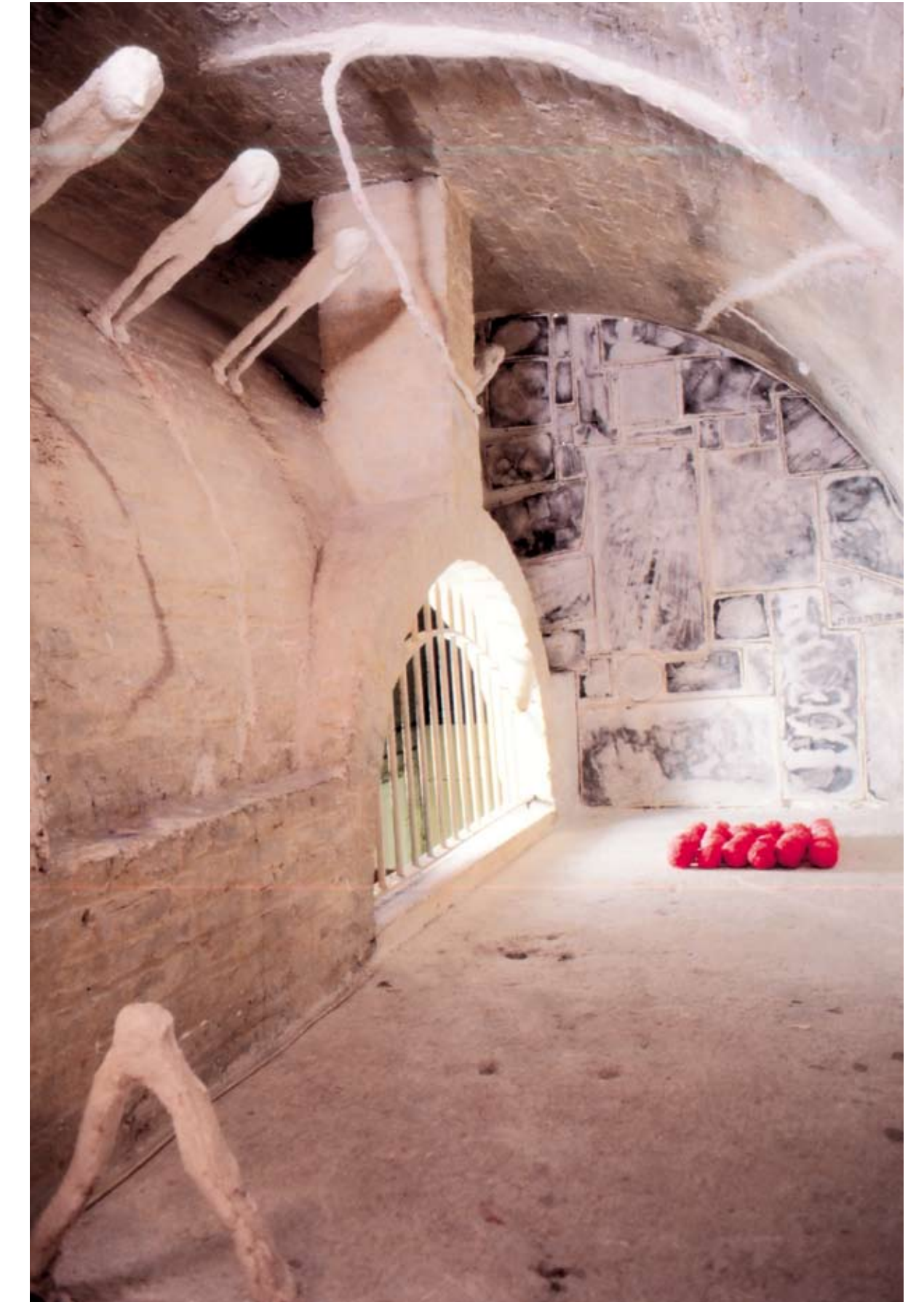
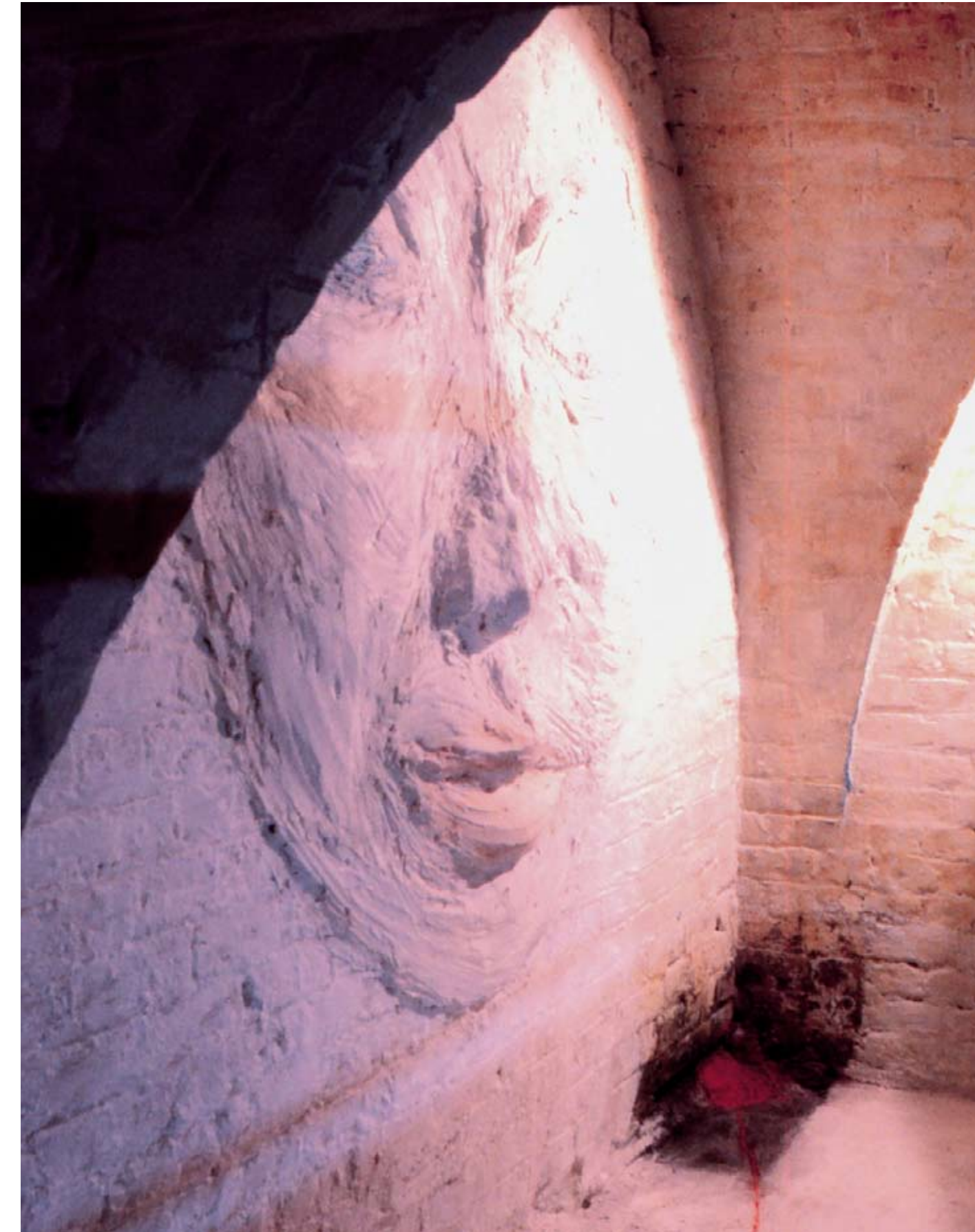
"SKAPELSEN OG SYNDEFALLET"

ROYAL ACADEMY OF ARTS, LONDON UK, 1984-1987

– en installasjon i forandring over en tre-årsperiode, basert på bibelhistorien om Skapelsen og Syndefallet.

Jeg fant et rom, som var brukt som lager og ryddet det, så jeg kunne bruke det som min egen "grotte". Der begynte min skulpturelle historie om skapelsen, med undringsbilder: - Et ansikt av Gud, - over en verden i fugleperspektiv, og en engel/åndeskikkelse i taket, med en liten gipskule i hånden. Et bilde på det som plutselig kan ramme én – når man minst venter det, og som ofte føles meningsløst. Mens det kanskje var det dunket "man skulle ha" – ser man ofte i etterkant – fordi det var noe man skulle forstå, eller se -

Deretter fikk jeg lov til å hugge hull opp til annen etasje, som hadde vært lukket, uten innganger – i minst 30 år. Jeg fikk satt opp en solid stige, som igjen var beskyttet av en innkorporert englefigur. Vingene er ofte hender direkte ut av hodet – handlekraftige engler.

Her oppe utvidet jeg bildet med Guds tilstedeværelse, som et stort hode/ansikt, over et lite tablå, som ble til en stor verden proporsjonalt, sett i fugleperspektiv.- Derifra gikk det en rød tråd, til en rød pigment oppsamling i et hjørne, hvor jeg trakk en tråd videre ned igjennom taket, til etasjen under. Tråden ovenpå gikk til den andre enden av rommet, hvor jeg satte en fallosaktig vase – som forholdt seg til en sirkel på veggen – et abstrakt bilde på skapelsen, uten menneskefiguren innblandet. Så kom gallionsfigurene inn, som beskyttelsesfigurer, nesten som de ”gargouls”, hodene under loftet i etasjen under, forholder seg til.

Treet med eplet og grenene, kom inn, og så ble i neste fase; Adam og Eva en del av treet, hvor grenen også ble slangen, og eplet ble til mange epler og mange fristelser. Adam og Eva vokste ut av hverandre, og nedenunder ble vokterne, som var Hun og Han, veltet over.

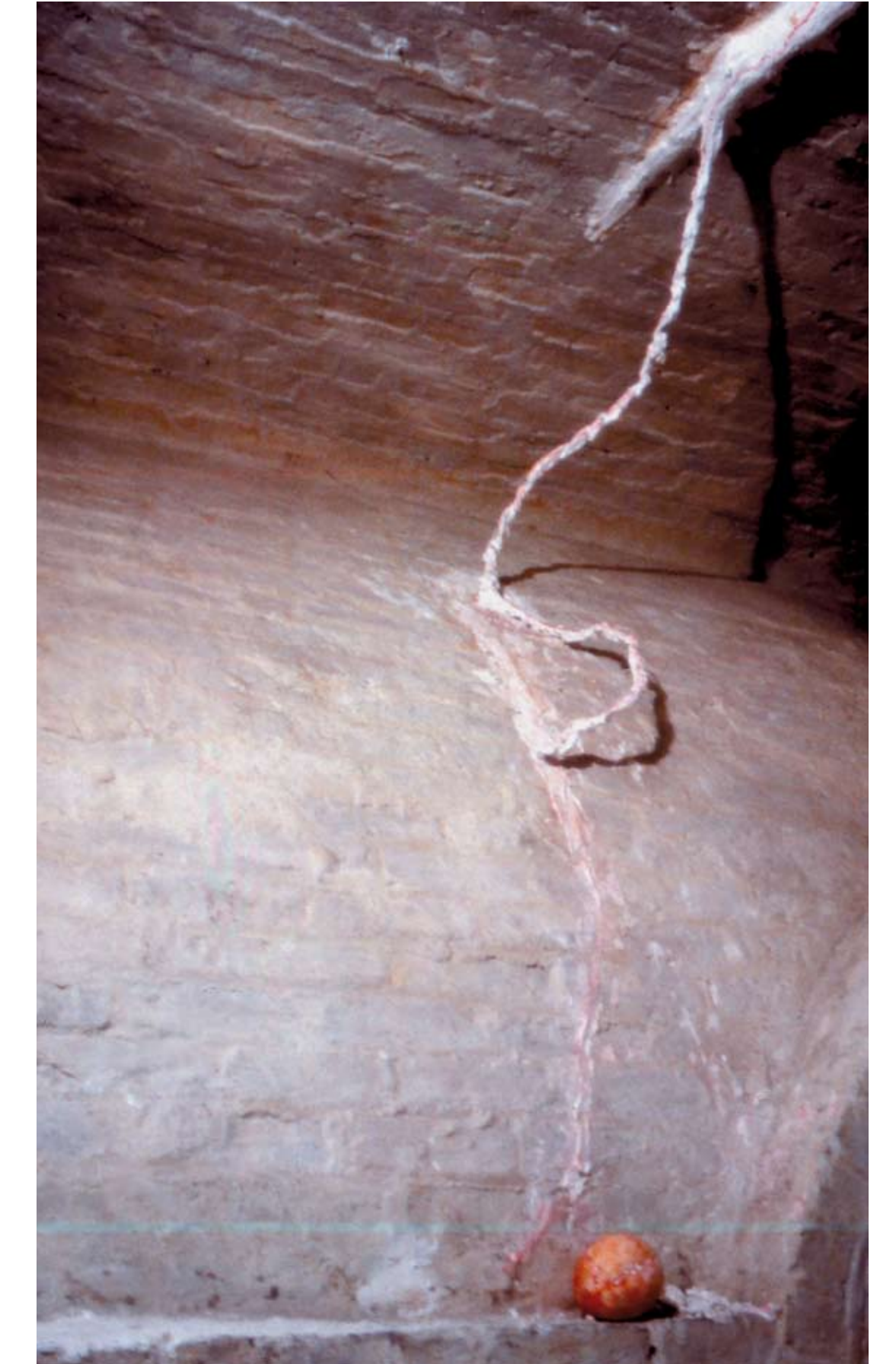
Noen – utenfor Royal Academys avdeling - borret på et tidspunkt et hull inn i min installasjon (for å legge inn vannrør et annet sted i bygningen), uten å vite at dette var et vedvarende verk i forandring. Denne direkte fysiske destruksjonshistorie, sammen med det jeg oppfattet som en fullstendig ignoranse av

min historie – gjorde jeg til en del av den helhetlige fortellingen i rommet. Samtidig tok jeg vare på alle murbrokker og ”avfall” rundt tilblivelsen av både rommene og skulpturene, som en del av verket. Derfor kom det også et selvportrett inn: ”Meg selv som avfallsrotte” – i gipstrykk. Og det vokste formasjoner ut av avfallet. (Som ”blomstene” på fotoene.)

Den destruktive prosessen, som jeg gjorde om til syndefallet, ble også beskrevet i et abstrakt puslespill av gipstrykk, på veggen over alle eplene, hvor det før var et stille bilde av Skapelsen. Og Guds ansikt/bilde – ble forandret til en oppdeling av mennesket og ånde verden - med menneske fra navlen og ned – og åndene/englene med hodet igjen, hvor armene tok ørenes plass.

”MELLOM KAMP OG DANS”

GALLERI 1, BERGEN, 1986

Utstilling i to etasjer; et gallerirom, med åpen nedgang til et kryptrom.

Installasjonen fra Royal Academy, ble godt tatt vare på i fragmenter. Det hele var laget i gips.

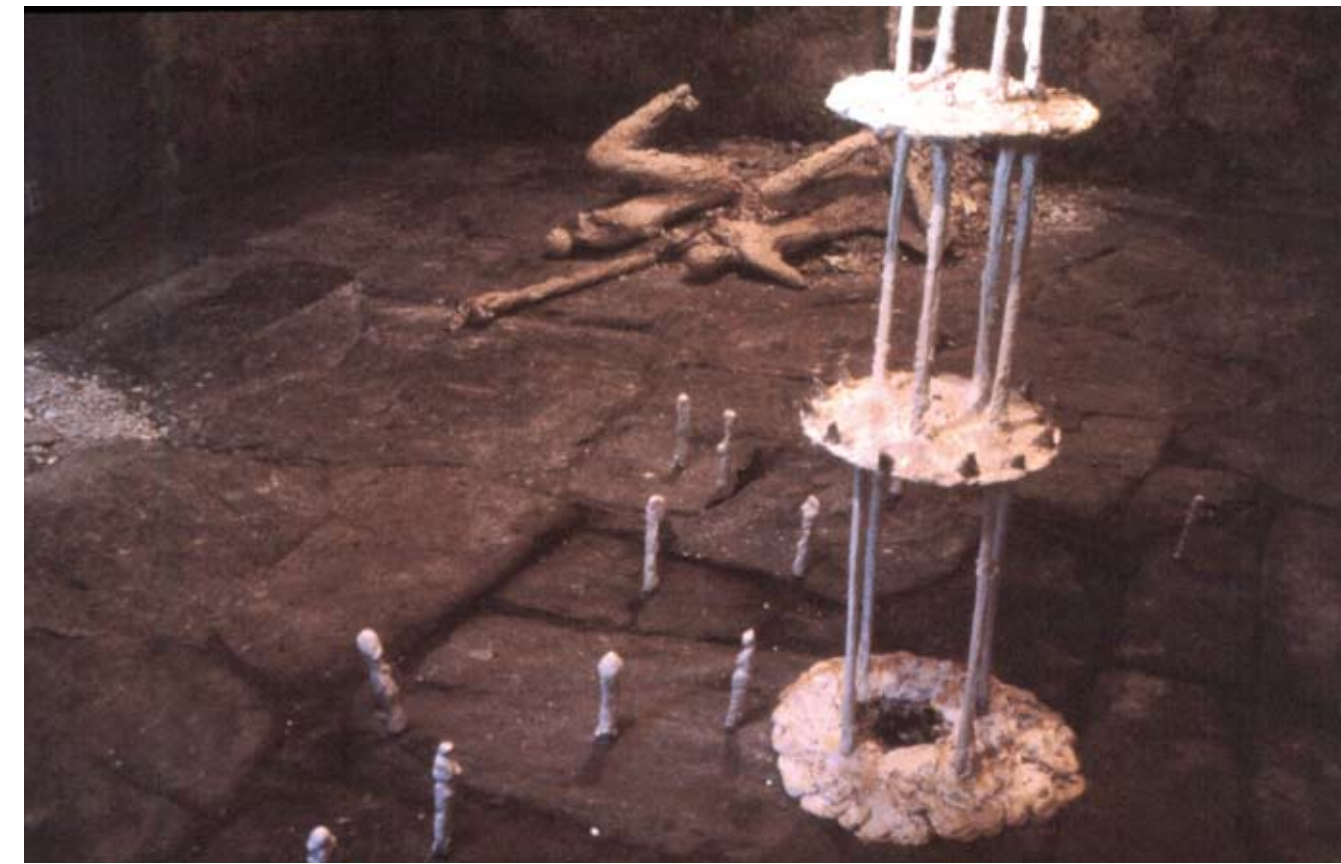
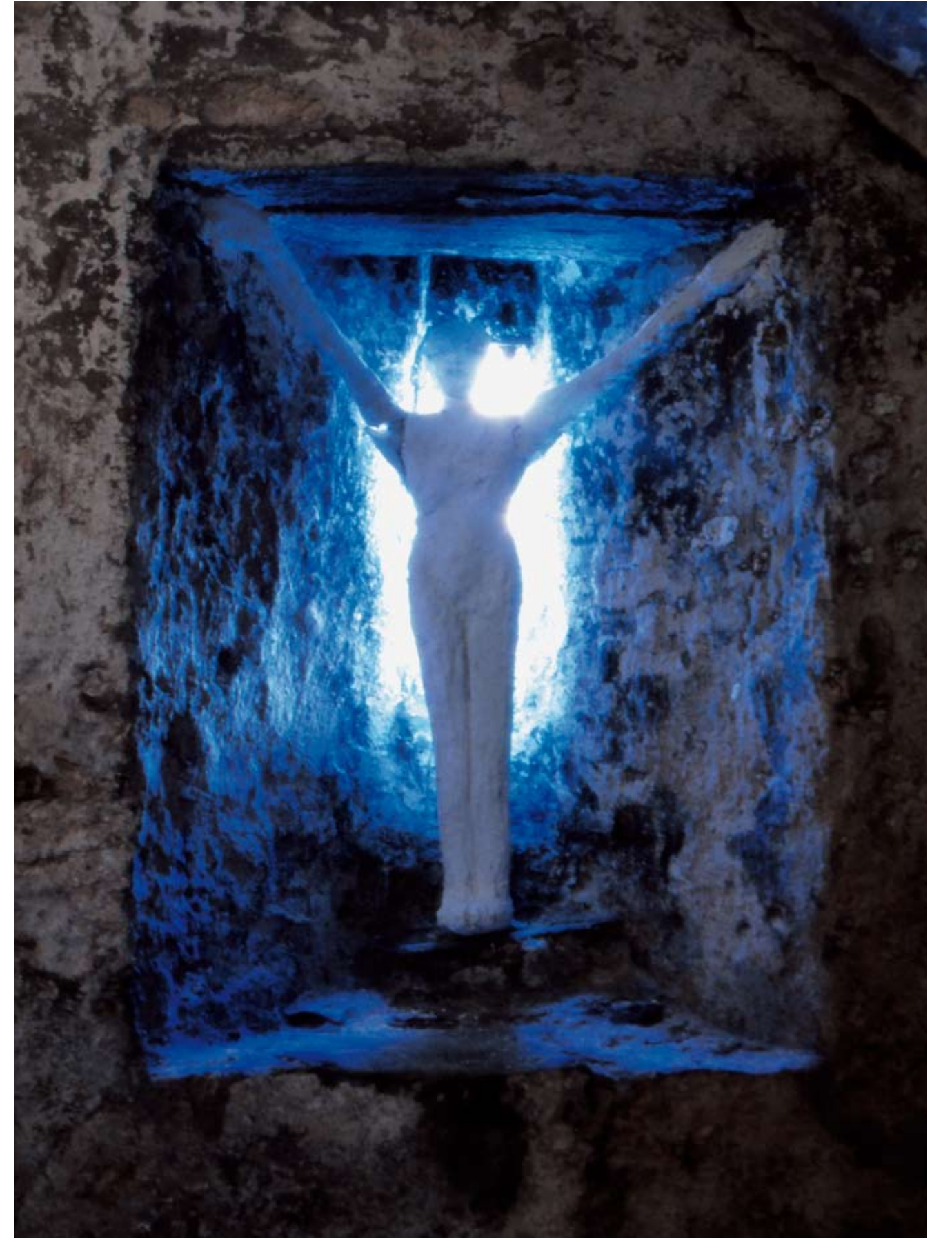
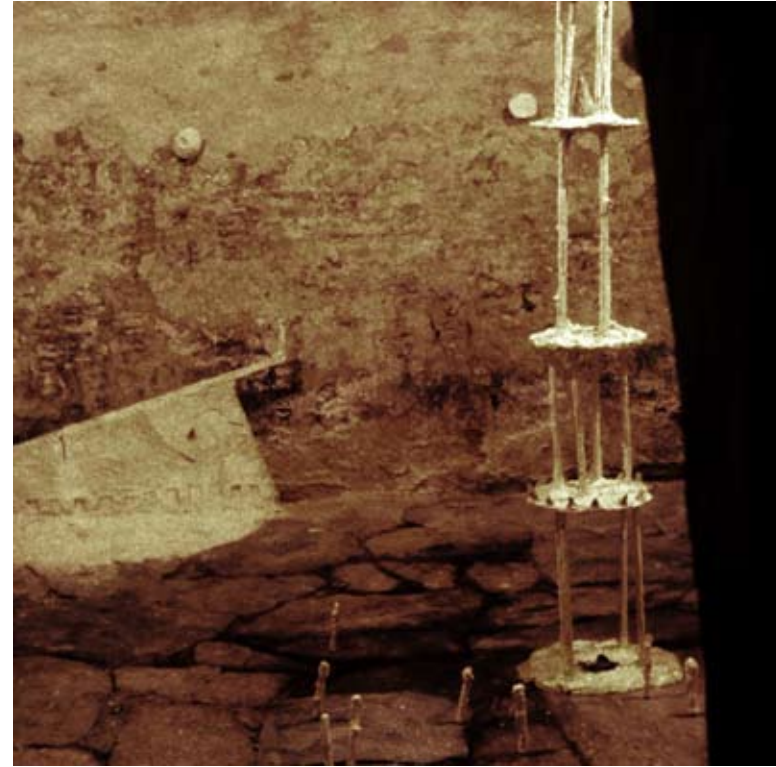
Installasjonen i gallerirommet bestod av en rekke menneskefigurer i forskjellige posisjoner og bevegelser satt i forhold til hverandre, med krypten, som en ekstra dimensjon. Jeg brukte denne muligheten til å utvide installasjonen fra Royal Academy, hvor det underbevisste og de bibelske billedhistorier blandet seg:

- Syndefallet med slangen som en tydeligere del, bygget over et fysisk forløp av rør i krypten, ble utvidet med Babels tårn, som et lagkagetårn – og med små menneskefigurer på gulvet, som gjorde tårnet høyt.

I tillegg kom oppstandelsen – med Kristus skikkelsen i et vindu, inn som en tilgivende faktor, også for alle menneskenes mellomværende og kamper i utstillingsrommet over, som var kalt ; Mellom kamp og dans.

”SØVNGJENGERE”

ST. JOHNS CRYPT, LONDON, 1989

I St. Johns Crypt, London, oppdaget jeg igjen, hvordan et forholdsvis lite rom kunne bli kjempestort, ved å leke med figurenes proporsjoner. Da hadde jeg født en datter året før, og opplevde den utrolige styrken og på samme tid sårbarheten ved å være gravid, hvor kroppen hadde sitt eget liv. Den forandret seg, og på forunderlig vis skulle jeg bære frem og beskytte det livet som var igang med å bli virkelig. Jeg så tilstanden gjennom søvngjengerbildet: Det at man sover /er i en underbevisst tilstand, og tror at man kan alt, tilogmed f.eks fly – mens man jo egentlig er mer sårbar enn i våken tilstand.

”KNIVKVINNER/VOKTER”

**DEL AV DET INTERNASJONALE, BUNKERS -
PROSJEKTET, PÅ LISTA FYR, LISTA, NORGE 1995**

Installasjon i en potetkjeller, som ble brukt til beskyttelsesrom under krigen.- Laget i samarbeid med min datter, Tonje, som dengang var 7 år. Som en hyllest til kvinner og barn. Tonje laget halvdelen av figurene; liggende på gulvet og omringet av mine beskyttende kvinnefigurer, av plankebiter, maskeringstape, smørekniver og tegninger. De kan opfattes som små levende bajonetter med kroppen som håndtak, men er ubrukelige som våpen. De ble en slags tankevåpen.

Inngangen til den nærmeste bunker, ble beskyttet av en større knivkvinne, modellert i betong, med et barn hengende på brystet.

”MARIA BESKYTTEREN”

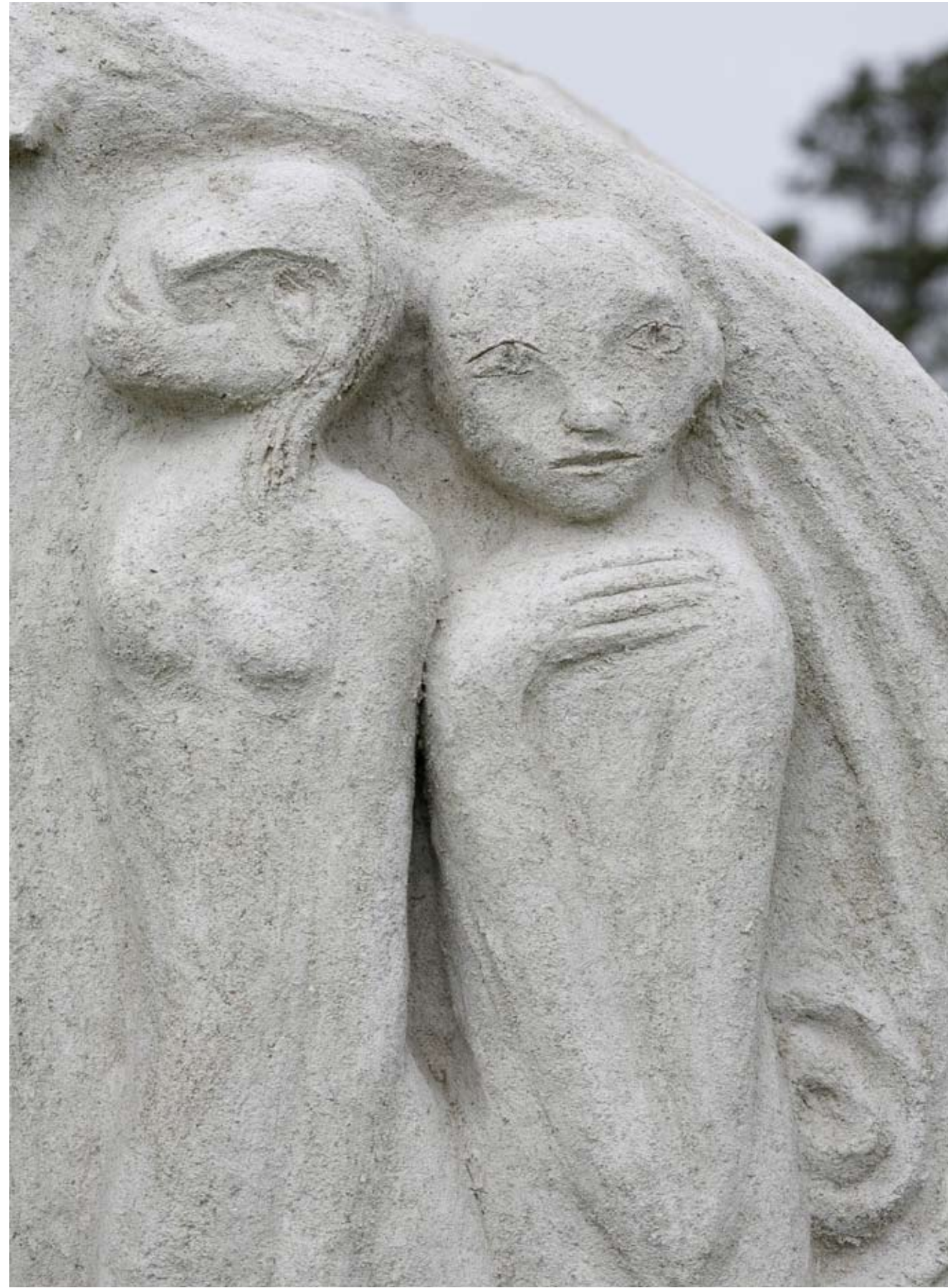
EN AV 5 CAMPINGKVINNER, 2008

En kjørbær audiovisuell installasjon i betong, over funksjonelle campingvogner. Skapt i forbindelse med Europeiske Kulturhovedstad Stavanger2008 www.campingwomen.com

Jomfru Marias bilde – fra Middelalderen, hvor hun byr brystet fram til Kristus, på Dommens dag, for å si; Du har også vært menneske og diet ved mitt bryst, se i nåde til de arme mennesker jeg beskytter i min kappe, - har fascinert meg lenge. Dette har jeg også brukt i Campingkvinnen; Maria Beskytteren. Og i tillegg har jeg hatt mulighet, for gjennom Campingvognens fysiske funksjon, å åpne opp til et rom som man kan entre og oppholde seg i. Her har jeg arbeidet med ”Pietà” Det katolske bilde på Jomfru Maria, som holder Kristus, sin døde sønn i favnen. Dette som et bilde på alle som mister; - alle som mister sitt barn, og den sorg, som ligger som en fysisk tilstedeværelse i ens kropp når man har født. Kristusfiguren, som er modellert inn i gulvet, er omgitt av menneske og åndelignende vesener, som vitner og deltagere.

”SIRENEN”

EN AV 5 CAMPINGKVINNER, 2008

En kjørbær audiovisuell installasjon i betong, over funksjonelle campingvogner. Skapt i forbindelse med Europeiske Kulturhovedstad Stavanger2008 www.campingwomen.com

Denne kvinnen er jo Odyssevs bilde på den forførende farlige kvinne, som alle kulturer, til alle tider har følt seg tiltrukket av, og samtidig frastøtt av, og som derfor har vært bekjempet – og stadig bekjempes på forskjellig vis. Her har jeg latt henne behørig berøres av mange hender – med avtrykk i betongen, og så har jeg satt inn en figur, som kan være en fallos, eller et foster, som assosiasjonsfelt, eller provokasjonsområde. Tilbedt, eller frastødt.

”MIT SKIB ER LADET MED LÆNGSEL” IKKE HELT FERDIG, 2012

Det første av tre seilende skulpturer i betong og del av den helhetlige skulpturelle installasjon Life-boats. www.life-boats.com
Denne skulpturen er ikke ferdig, innvendig. Hun skal inneholde en skattekiste, som sitt fokuspunkt. Hvor man kan avlevere tekster om håp, lengsel, drømmer – og som er pyntet med ekte perler, skjell, prismer og krystaller. Men hennes indre rom, som også skal inneholde praktiske ting som ratt og bro til kapteinen, så de kan seile henne på Europas kanaler - inneholder også innsiden, som et fascinerende negativt rom av hennes utvendige former.

Kvinnen er skapt, biologisk sett, til å entres. Der inne skapes livet, og næres, til det blir levedyktig. Alle har vært en del av den grotten.

